تەنز پانۆراما (18) ... ستیڤان شەمزینانی

دەنگ کرین

لەسایەی مەرحەمەتی دەسەڵاتدارانی کوردو داهێنانە تەکنەلۆژییەکانی حکومەتی هەرێم هەر رۆژەو جۆرە کاسبیەك بازاڕی گەرمەو دەبێتە پیشەی بەشێك لەخەڵكی مشەخۆرو هیچ لەپاڵدا نەبوو، لەدواهەمین نوێگەری پارتی و یەکێتی لەبواری کاسبیکردندا و پارووپەکی چەوری بۆ گەلەك خەڵکی بێ مەبدەئو بێ هەڵوێست دەستەبەر کردووە ئەویش کرینی دەنگە بۆ هەڵبژاردن، لەوەش سەیرتر دەڵێن لایەنێکی سیاسی سەرقاڵی دروستکردنی فەوجی خەفیفە (ببورن جاش) یەو سێ مانگ موچەی پێشەکی هەروەك پێشەکی خانوو دەبەخشێتە ئەم جۆرە خەفیفانە کەبوونەتە فرۆشیاری مەبدەئو بیروباوەڕ، بازاڕی سیاسی ئەم وڵاتەش جمەی دێت و هەر حیزبەو فرکان فرکانی ئەوەیەتی خەڵك بەپارە ئیغرا بکات، هاوڕێیەکی زۆر خۆشەویستم بۆی گێڕامەوە کەپارتێکی سیاسی لەشارۆچکە یەك ماکسی ژنانەی دابەشکردووە، هاوڕێکەم ئاماژەشی بەوەدا کەڕەنگی ماکسییەکان لەهەمان رەنگی ئاڵای حیزبەکە بوون، لەخواش بەزیادبێ لەدوای راپەڕینەوەو لەسایەی ژیریی و بیری تیژی پارتەکانمان مشەخۆرەکان بێکار نابن و هەر رۆژەو بەشێوازێك تێریان دەکەن. بەداخیشەوە لەبری ئەوەی خەڵك ویژدان بەکاربێنێ لەبەرامبەر هەڵبژاردنەکانی لیستەکاندا کەچی گیرفان بەکاردێنێ کێ گیرفانی پڕ بکا سندوقەکەی بۆ پڕ دەکات لەدەنگ. لەسەر خێر.

کۆمۆنیستی فەل

لەئەنجامی فەزای راپەڕینەوە هەندێك حیزبۆچکە وەك قارچك بەشێوەیەکی نائاسایی هەڵتۆقین و بەزۆری زۆرداری خۆیانکردە کەوا سووری بەرلەشکریی سیاسەت و حیزبایەتی لەم وڵاتەدا.. یەکێك لەوانە دەستەیەك بەکرێگیراویی هەندێ ئاغای فارسن کەوا بزانم لەم ماوەیەدا تەلاقیان داون، ئەویش گروپی کۆمۆنیستی کرێکارییە کەبۆ زیادکردنی ژمارەی حەوت سەرسوڕهێنەرەکەی دنیا بۆ هەشت ناوی خۆیاننادە حیزب، ئەم هاورێیانە بەپێچەوانەی میزاجی گەلی کوردەوە مامەڵە لەگەڵ بارودۆخ و گۆڕانکاریەکان دەکەن، تا دوێنێ بوو ئەوان شیوەن و باوکەڕۆیان بۆ چارەنووسی کوردستان دەکردو دروشمی سەربەخۆیی کوردستانیان بەمنەت پێ دەفرۆشتینەوە، بەڵام بەقودرەتی قادر سەدو هەشتا دەرەجە بایانداپەوەو ئێستا داکۆکی لەتەعریبکردنی کەرکوك دەکەن و سەربەخۆیی کوردستانیش بەشەرمەزاریی دەزانن، تەنانەت پێیان شەرمە بڵێن کوردستان لەهەمان کاتدا حیزبەکەیان عێراقیە وەك ئەوەی عێراق نیشتمانی ئەوان بێت لەکاتێکدا سەرکردایەتی و دارو بەردیان کوردن.

ئەم برادەرانە ماوە ناماوە بەیاننامەو یاداشت بۆ پاڵپشتی عەرەبی دە هەزاری بڵاو دەکەنەوەو دەڵێن شاری کەرکوك شاری هەمووانەو شوناسی ئینسانی هەیە، مادام ئەم برادەرانە ئەوەندە مرۆڤدۆستن هەق وایە لەبەغداد کە ملیۆنێك کوردی تیادا دەژی بڵێن ئەمە شاری عەرەبی نییەو شوناسی ئینسانی هەیە، جا هەر کاتێك توانیان ئەمە بکەن ئەوا با بێن لەکەرکوکیش هەمان قسە بکەن.

قەرەباڵغی

دراوسێ کۆنەکەمان تا پێش پرۆسەی ئازادی لادایەکی حەفتاو حەوتی هەبوو، نزیکەی دوو سێ مانگ بەر لەپرۆسەکە، رۆژێك لەلای زاڵگەی تاسڵوجە ئۆتۆمبیلەکەی پەکی کەوتبوو، ئەویش لەتووڕەبووندا خەریکبوو بە بەنزین بیسوتێنێ بەڵام دواتر خۆی بەپاسی هاتەوە شارو لاداکەی بەجێهێشتبوو، خێروەمەندێك لەڕای خوا بۆی هێنا بوووە بۆ سلێمانی، کوڕەکانیشی کەژمارەیان پێنجە هەموویان عەرەبانەیان هەبوو، بەڵام لەپرۆسەی ئازادی عێراق بەزیادبێ بوونەتە ساحێبی پێنج ئۆتۆمبێلی علوج و دانەیەکی رەسەن، ئەگەر بیانەوێ سەردانی ماڵە ناسیاوێك بکەن هەر شەش ئۆتۆمبیلەکە وەك کەژاوەی بووك بەدوای یەکدا دەڕۆن، زۆربەی جار خەڵك لەبەریان رادەکات وا دەزانن بەرپرسێکی ناوداریان وەزیرێکی حکومەتن.

جا چۆن قەرەباڵغی دروست نابێت ئەمە نموونەیەکە لەلای من و رەنگە لەلای تۆش دەیان نموونەی تر هەبێت، ئەگەر لەمەش بگەڕێی ئێستا ئەگەر ئۆتۆمبێلت پێ نەبێ نەکەس حیسابت بۆ دەکات نەکەسیش شووت پێ دەکات بۆیە بەدەرزەن گەنجی ئەم وڵاتە لەپێشانگاکان سەرقاڵی کڕینی ئۆتۆمبیلن چونکە لەجیاتی بروانامەو هەموو شتێکیتر بەکاردیەهێنن، ئەگەر کار وا بڕوات ئەوە یابان و ئەڵمانیا هەر فریای دروستکردنی ئۆتۆمبیل دەکەون، ئەویش بینێرن بۆ ئێمە، ئێمەش بەکاریدەهێنین بۆ پۆزو باڵ فشکردنەوە پێی هەروەك ئەوەی خۆمان دروستمان کردبێ، ئیتر هیچمان نەبەزەیمان بەم وڵاتەدا دێتەوەو نەخەمێکیش لەو قەرەباڵغییە دەخۆین کەبەتەواوەتی بێزارکەرو تاقەت پڕوکێنە.

دەرۆزەی پۆست مۆدێرن

دەرۆزە چەند جۆرێکەو هەر کەسەو لەژێر بڕوبیانوویەکدا دەیکات، هەیە کەم ئەندام بوون دەکاتە بیانوو، هەیە پیریی و .. هتد، هەیە بەشێوەیەکی کاتی ئەم کارە دەکات و هەیە کردوویە بەپیشەیەکی هەمیشەیی، لەبەرئەوەی بەخۆم زۆر لەبازاڕدا ژیاوم شارەزام کە چۆن دەرۆزە دەکەن و زۆریشیان ئەوەندەم بینوون دەیناسمەوەو جارجاریش هەندێکیان دەدوێنم، بەڵام جۆرێکی نوێ لەدەرۆزە پەیدا بوو کەحەق وایە بەپۆست مودێرن ناوزەدی بکەین، ئەگەر دەتەوێ بزانین ئەو جۆرە چۆنە گوێ لەم چیرۆکە بگرە! ئێوارەیەکی باراناویی بوو ژنێکی باڵا ناوەندیی بەسترێجێکی تەسك و عەینەکێکی رەش و جانتایەکی هەنگارییەوە هاتە بەردەمم و پێی وتم: بەڕێز من بەڕێوەبەری قوتابخانەم لەقەزای (..) و پێویستم بەپێنج هەزارە، پارەم لێ براوەو دەمەوێ بڕۆمەوە. منیش بێ هیچ موجامەلەیەك دەستم بەباخەڵمدا کردوو ئەو بڕەی داوایکرد دام پێی، هەریەك دوو رۆژ دوایی ئەوەو هەر نەفسی کەس و بەهەمان جۆرە جلەوە هاتە دوکانێکی CD فرۆشتن و هەمان داوای لەخاوەن دوکانەکە کردو ئەویش جەرگی بۆی سوتاو پێنج هەزار دیناری دایە.

ئیتر بەمشێوەیە زانیم ئەمە جۆرێکی نوێیە لەدەرۆزەکردن بەڵام جۆرێکی لێزانانەترو پڕ بەرەکەت تر، جا کەسێك نەمرێ و لەم وڵاتەدا بمێنێتەوە هەزاران شتی وادەبینێ و چاوەڕوانی رۆژانی داهاتووشین.

کرێ پاس

هاوڕێیەکی هونەرمەندمان کەزۆر نیە لەسوید گەڕاوەتەوە باسی ئەوەیکرد کەئەگەر لەسوید بەبێ تکت سواری پاس یان شەمەندەفەر بیت خەڵکی سویدیی ئەوەندە ناسکن لەڕوویان نایە داوای پارەت لێبکەن، ئەمە یەکسەر ئەوەی بەبیر هێنامەوە رۆژێك لەگەڵ کچێکی هاوڕێمدا سواری پاسی یەکێك لەو گەڕەکە میللیانە بووین بەمەبەستی سەردانی هاوڕێیەکی نەخۆشمان، لەناکاو شۆفێری پاسەکە هاواریکرد (150) دینار دیار نیە، هەموو نەفەرەکان هەستیان بەئیحراجیەکی زۆر دەکردو ئەویش هەر بەردەوام بوو لەهاتو هاوارەکەی، لەولا ئێمەوە کوڕێکی گەنج وتی کاکە چەند نەفەری تێدایە وتی 22 بەڵام پارەکە 21 دینارە بەدینارە کۆنەکە، ئیتر کاکی شۆفێر دەستی کرد بەژماردنی نەفەرەکان بەڵام یەکەم

کەس لەخۆیەوە دەستیپێکردو خۆیشی بەنەفەر حیساب کرد، هەر ئەو کوڕە گەنجە وتی برا گیان ئەوە تۆ خۆیشت بەنەفەر داناوەو دەتەوێ کرێی پاس لەخۆیشت وەربگریت، ئنجا کاکی شۆفێر تێگەیشت خۆی بەهەڵەدا چووەو نەفەرەکان هەموویان کرێی خۆیان داوە، بەڵام لەهەمووی ناخۆش ئەوەبوو کاکی شۆفێر لەبری ئەوەی داوای لێبوردن بکات کەمە شاعیری 21 کەس بریندار کردووە، بەدەم قاقایەکی ناخۆشەوە پێی پیاناو ئوتومبیلەکە رۆیشت.

سەرەتای 2005